

Anarkian alkeet

Bob Black

2005

Mitä anarkismi tarkoittaa? Mitä on anarkia? Keitä anarkistit ovat?

Anarkismi on ajatus siitä, mikä olisi paras tapa elää. Anarkia on elämäntapa.

Anarkismi on ajatus siitä, että hallinto (valtio) on paitsi tarpeeton, myös haitallinen. Anarkia tarkoittaa yhteiskuntaa, jossa ei ole hallintoa. Anarkistit ovat ihmisiä, jotka uskovat anarkismiin ja jotka haluavat elää anarkiassa aivan kuten muinaiset esivanhempamme. Ne ihmiset, jotka uskovat hallintoon, ovat valtioukskoisia (heitä ovat esimerkiksi liberaalit, konservatiivit, sosialistit ja fasistit).

Tämä saattaa kuulostaa siltä, että anarkismi tarkoittaa vain jotakin kielteistä – että se on vain jotakin vastaan. Tosiasiassa anarkisteilla on kuitenkin hyvin paljon positiivisia ajatuksia siitä, mitä elämä valtiottomassa yhteiskunnassa tarkoittaa. Mutta toisin kuin marxilaisilla tai liberaaleilla, anarkisteilla ei ole tarjottavanaan tähän minkäänlaista valmista kaavaa tai ohjelmaa.

Eivätkö anarkistit ole pomminheittäjiä?

Eivät he ole – eivät ainakaan, jos heitä vertaa sanotaan nyt vaikka Yhdysvaltoihin, joka pudottaa yhdessä päivässä enemmän pommeja Irakiin kuin anarkistit koko sataviisikymmenvuotisen historiansa aikana yhteensä. Mutta miksei koskaan puhuta ”pomminheittäjäpresidenteistä”? Onko siinä jotain eroa, heitetäänkö pommit alhaalta käsin anarkistien toimesta vai ylhäältä käsin Yhdysvaltain valtion toimesta?

Anarkistit ovat olleet aktiivisia jo monia vuosia ja monissa maissa, niin itsevaltaisissa kuin demokraattisissakin. Joskus, erityisesti ankanan sorron olosuhteissa, jotkut anarkistit ovat heitelleet pommeja. Se on kuitenkin ollut poikkeus sääntöön. Poliitikot ja toimittajat sepittivät 1800-luvulla stereotyyppisen kuvan ”pomminheittäjäanarkistista”, ja vaikka tuo kuva oli jo tuolloin törkeästi liioiteltu, ei siitä vielääkään ole täysin päästy eroon.

Onko anarkistista yhteiskuntaa ikinä ollut missään?

Kyllä anarkistisia yhteiskuntia on ollut, tuhansittain. Ensimmäiset miljoonat vuotensa ihmiskunta eli metsästäjä-keräilijöinä pienissä tasavertaisten yhteiskunnissa, joissa ei tunnettu hierarkiaa tai esivaltaa (auktoriteettia). Meidän esivanhempamme elivät niissä yhteiskunnissa. Aivan epäilemättä anarkistisia yhteiskuntia on ollut olemassa, tai muutoin ketään meistä ei olisi olemassa. Valtio taas on vasta muutamia tuhansia vuosia vanha, ja nämä tuhannet vuodet sillä on mennyt siihen, että se on onnistunut kukistamaan viimeisetkin anarkistiset yhteiskunnat, kuten sanien (bushmannien), pygmien ja Australian aboriginaalien yhteiskunnat.

Mutta emmehan me voi mennä takaisin siihen elämäntapaan.

Melkein kaikki anarkistit olisivat tuosta aivan samaa mieltä. Näiden yhteiskuntien tutkiminen on silti avartavaa, myös anarkisteille, ja sieltä saattaa löytyä ideoita siihen, millä tavoin täysin vapaaehtoinen, äärimmäisen individualistinen ja kuitenkin yhteistoiminnallinen yhteiskunta voisi toimia. Yhden esimerkin ottaaksemme anarkistisilla ruoankeräilijöillä ja heimolaisilla on usein ollut erittäin tehokkaita konfliktinratkaisumenetelmiä, joihin on kuulunut sovittelua ja sovintotuomioita. Heidän menetelmänsä ovat toimivampia kuin oma oikeusjärjestelmämme, koska kiistakumppaneiden suvut, ystävät ja läheiset kannustavat kiistakumppaneita sovintoon samalla, kun ymmärtäväiset ja luotettavat välittäjät auttavat löytämään ongelmaan järkevän ratkaisun. Joitakin näistä menetelmistä yritettiin 1970- ja 80-luvuilla siirtää akateemisten asiantuntijoiden voimin amerikkalaiseen oikeusjärjestelmään. Ne eivät luonnollisestikaan menestyneet, koska ne voivat onnistua ainoastaan vapaassa yhteiskunnassa.

Anarkistit ovat naiiveja: he pitävät ihmisluontoa pohjimmiltaan hyvänä.

Tämä ei pidä paikkaansa. On totta, että anarkistit hylkäävät ajatukset perisynnistä ja luontaisesta paheellisuudesta. Ne ovat uskonnollisia ajatuksia, joihin suurin osa ihmisistä ei enää usko. Mutta eivät anarkistit silti yleensä ajattele, että ihmisluonto olisi pohjimmiltaan hyväkään. Anarkistit ottavat ihmiset sellaisina kuin he ovat. ”Pohjimmiltaan” ihmiset eivät ole yhtään mitään. Me jotka elämme kapitalismin ja kapitalismin liittolaisen valtion alaisuudessa, olemme yksinkertaisesti ihmisiä, joilla ei ole ollut mahdollisuutta olla kaikkea sitä, mitä me voisimme olla.

Vaikka anarkistit usein vetoavat siihen, mikä ihmisissä on parasta, he vetoavat usein myös valistuneeseen oman edun tavoitteluun. Ja vaikka anarkistit ovat taistelleet ja kuolleet sen puolesta, mihin he uskovat, ei anarkismi ole itsensä uhraamisen oppi. Anarkistit uskovat siihen, että heidän perusajatustensa toteuttaminen tarkoittaisi parempaa elämää lähes kaikille ihmisille.

Miten voi luottaa siihen, että ihmiset eivät raatele toisiaan, jos valtiota ei ole puuttumassa rikollisuuteen?

Jos ei voi luottaa siihen, että tavalliset ihmiset eivät raatele toisiaan, miten voi luottaa siihen, ettei valtio raatele meitä kaikkia? Ovatko valtaan päässeet ihmiset niin paljon epäitsekäämpiä, omistautuneempia ja etevämpiä kuin ne muut, joita he hallitsevat? Mitä epäilevämmiin suhtautuu kanssaihmiisiin, sitä suuremmat syyt on tulla anarkistiksi. Anarkiassa valta vähenee ja leviää. Kaikilla on silloin vähän valtaa, mutta kenelläkään ei ole paljon valtaa. Valtiossa taas valta keskittyy, eikä useimmilla ihmisillä ole silloin valtaa lainkaan. Kummanlaista valtaa vastaan sinä haluaisit taistella

Mutta – tosissaan – mitä tapahtuisi, jos ei olisi poliisia?

”Poliisi ei harjoita suojelutoimintaa; se harjoittaa kostotoimintaa”, huomauttaa anarkisti Allen Thornton. Unohda se Batman, joka ajelee ympäriinsä ja keskeyttää rikokset alkuunsa. Poliisi ei sen enempää ehkäise rikoksia kuin saa edes rikollisia kiinni. Kun poliisin partiointi salaa lakautettiin Kansas Cityn lähiöissä, rikollisuuden määrässä ei tapahtunut minkäänlaista muutosta. Vastaavasti tutkimuksissa on havaittu, ettei esimerkiksi rikostutkinnalla tai rikosteknisillä laboratorioilla ole vaikutusta rikoslukuihin. Sen sijaan kun naapurit lyöttäytyvät yhteen ja huolehtivat toisistaan varoittaen mahdollisista rikollisista, rikolliset lähtevät sellaiseen paikkaan, josta huolen pitää vain poliisi. Sellaisessa paikassa rikolliset tietävät olevansa paremmassa turvassa.

Nykyaikainen valtio on kuitenkin laajasti sekaantunut arkielämän säätelyyn. Lähes kaikessa toiminnassa on jokin yhteys valtioon.

Tuo on kyllä totta – mutta jos asiaa ajattelee, on arkielämä anarkistista lähes täysin. Ihminen joutuu harvoin tekemisiin poliisin kanssa muutoin kuin saadessaan ylinopeussakon. Vapaaehtoiset järjestelyt ja sopimukset vallitsevat lähes kaikkialla. Kuten anarkisti Rudolf Rocker on

kirjoittanut: ”Vaikka vallitsisi minkäläinen despotia, niin tosiasia on, että suurin osa ihmisten henkilökohtaisista suhteista muihin ihmisiin järjestyvät vapaalla sopimisella ja solidaarisella yhteistoiminnalla, joita ilman yhteiskuntaelämä ei olisi edes mahdollista.”

Perhe-elämä, kaupankäynti, ystävyys, usko, seksi ja joutenolo ovat anarkistisia. Jopa työpaikoilla, joita monet anarkistit pitävät aivan yhtä pakkovaltaisina kuin valtiotakin, työläiset tunnetusti toimivat yhteen hiileen puhalttaen pomosta riippumatta, sekä minimoidakseen työmäärän että saadakseen työn tehdyksi. Jotkut ihmiset ovat sitä mieltä, että anarkia ei toimi. Mutta sehän on lähestulkoon ainoa asia, joka toimii! Anarkia on se perusta, jolle valtio ja talous asettuvat lepäämään, joskin levottomina.

Entä kulttuuri?

Anarkismi on aina viehättänyt jalomielisiä, luovia henkiä, jotka ovat rikastaneet kulttuuriamme. Anarkistirunoilijoita ovat olleet muun muassa Percy Bysshe Shelley, William Blake, Arthur Rimbaud ja Lawrence Ferlinghetti. Amerikkalaisia anarkistikirjailijoita ovat olleet muun muassa Henry David Thoreau ja 1900-luvulla katolilainen anarkisti Dorothy Day, Paul Goodman ja Alex Comfort (kirjan Rakasta hellästi tekijä). Anarkistitutkijoita ovat muun muassa kielitieteilijä Noam Chomsky, historiantutkija Howard Zinn ja antropologit A. R. Radcliffe-Brown ja Pierre Clastres. Kaunokirjallisuudessa anarkistihahmoja on hyvinkin paljon, muun muassa Leo Tolstoi, Oscar Wilde ja Mary Shelley (Frankensteinin kirjoittaja). Anarkistikuvataiteilijoihin kuuluvat muun muassa Gustav Courbet, Georges Seurat, Camille Pissarro ja Jackson Pollock. Muita luovia anarkisteja ovat muun muassa muusikot John Cage, John Lennon ja Crass-yhtye.

Jos oletetaan, että anarkia on tosiaan parempi elämäntapa kuin mitä meillä nyt on, kuinka voisimme ikinä kumota valtion, jos se kerran on niin mahtava ja sortava kuin väitetään?

Anarkistit ovat aina pohtineet tätä kysymystä. Ei heillä ole mitään yhtä, yksinkertaista vastausta. Espanjassa oli vuonna 1936 miljoona anarkistia, ja kun armeija yritti vallankaappausta, anarkistit taistelivat fasisteja vastaan rintamalla ja samalla he kannustivat työläisiä ottamaan tehtaata haltuunsa ja maanviljelijöitä muodostamaan yhteismaita ja kollektiiveja. Samaa anarkistit tekivät Ukrainassa vuosina 1918 – 1920, jolloin he joutuivat taistelemaan sekä tsaarin kannattajia että kommunisteja vastaan. Me emme kuitenkaan enää 2000-luvun maailmassa voi kaataa järjestelmää tuollaisilla keinoilla.

Ajatellaanpa vallankumouksia, jotka kaatoivat Itä-Euroopan kommunismin. Niihin liittyi jonkin verran väkivaltaa ja kuolonuhreja, joissakin maissa enemmän kuin toisissa. Mutta se mikä kaatoi poliitikot, byrokraatit ja kenraalit – saman vihollisen, joka meilläkin on vastassa – oli etä suurin osa kansasta yksinkertaisesti kieltäytyi työskentelemästä tai tekemästä enää yhtään mitään mädän järjestelmän hyväksi. Mitä Moskovan ja Varsovan komissaarit olisivat voineet siinä tilanteessa tehdä, pudottaa ydinpommeja omaan maahansa vai? Tuhota ne työläiset, joiden työstä he elivät

Monet anarkistit ovat jo pitkään uskoneet, että se, mitä he nimittävät yleislakoksi, voisi olla merkittävä tekijä valtion romuttamisessa. Yleislakko tarkoittaa kollektiivista työstä kieltäytymistä.

Mutta jos vastustaa kaikkea hallintoa, silloin varmaankin vastustaa myös demokratiaa.

Jos demokratia tarkoittaa sitä, että ihmiset hallitsevat itse omaa elämäänsä, silloin kaikki anarkistit olisivat amerikkalaisen anarkistin Benjamin Tuckerin sanoin ”pelottomia jeffersonilaisia demokraatteja” – he olisivat siis ainoita todellisia demokraatteja. Mutta sitähän demokratia ei todellisuudessa ole. Todellisuudessa osa ihmisistä (Yhdysvalloissa lähes aina ihmisten vähemmistö) valitsee muutamat poliitikot, jotka hallitsevat elämäämme säätämällä lakeja ja käyttämäl-

lä toimeenpanevana voimana byrokraatteja ja poliiseja, joita äänestyksillä ei ole valittu, halusi enemmistö sitä tai ei.

Kuten ranskalainen filosofi Rousseau (joka ei ollut anarkisti) kirjoitti, demokratiassa ihmiset ovat vapaita vain sen hetken, jolloin he äänestävät, lopun aikaa he ovat hallituksen orjia. Virassa olevat poliitikot ja byrokraatit ovat yleensä suuryritysten ja muiden vaikutusvaltaisten intressiryhmien alaisuudessa. Kaikkihan tämän tietävät. Mutta jotkut ovat tästä asiasta vaiti, koska he saavat vallanpitäjiltä itselleen etuja. Monet muut ovat tästä asiasta vaiti, koska he tietävät, ettei protestoimalla saada aikaan mitään hyvää, ja koska heitä voitaisiin nimittää ”äärimmäisyysaineksi” tai jopa ”anarkisteiksi” (!), jos he puhuisivat suunsa puhtaaksi. Varsinaista demokratiaa!

No, jos päättäjiä ei valita vaaleilla tekemään päätöksiä, kuka ne sitten tekee? Et kai sinä vaan väitä, että jokainen voi tehdä ihan niinkuin huvittaa muista piittaamatta?

Anarkisteilla on paljon ajatuksia siitä, miten päätökset tehtäisiin aidosti vapaaehtoisessa ja yhteistoiminnallisessa yhteiskunnassa. Suurin osa anarkisteista uskoo, että sellaisen yhteiskunnan on perustuttava paikallisyhteisöihin, jotka ovat tarpeeksi pieniä, jotta ihmiset tuntevat toisensa, tai että kaikilla on ainakin jokin sukulaisuus-, ystävyys-, mielipide- tai intressisidos muihin yhteisön jäseniin. Ja koska kyseessä on paikallisyhteisö, ihmisillä on yhteistä tietämystä omasta yhteisöstään ja sen ympäristöstä. He tietävät joutuvansa elämään omien päätöstensä seuraamusten kanssa. Se on toisin kuin poliitikoilla, jotka tekevät päätöksiä muiden puolesta.

Anarkistit uskovat, että päätökset tulisi aina tehdä mahdollisimman matalalla tasolla. Kaikki sellaiset päätökset, jotka yksilöt voivat tehdä itse, heidän tulisi tehdä itse, sekaantumatta kenenkään toisen yksilön itseään koskeviin päätöksiin. Edelleen kaikki pienryhmässä tehdyt päätökset (kuten perheessä, uskonnollisessa seurakunnassa tai työyhteisössä tehdyt päätökset) tehdään pienryhmien jäsenten voimin puuttumatta muiden ihmisten päätöksiin. Sellaiset päätökset, joilla on merkittävämpää, laajempaa vaikutusta, sikäli kuin ne ketään sattuvat kiinnostamaan, tulisi tehdä aika ajoin järjestettävässä yhteisön yleiskokouksessa.

Yhteisön yleiskokous ei kuitenkaan ole mikään lakia säättävä elin. Ketään ei ole vaaleilla valittu sinne. Kaikki voivat osallistua. Ihmiset puhuvat omasta puolestaan. Mutta sikäli kuin he puhuvat jostakin erityiskysymyksestä, he ovat erittäin tietoisia siitä, ettei voittaminen ole heille, toisin kuin amerikkalaisen jalkapallon valmentaja Vince Lombardille, ”ainoa asia”. He haluavat, että kaikki voittavat. He arvostavat kumppanuutta lähimmäisiinsä. Ensi töikseen he pyrkivät vähentämään väärinkäsityksiä ja selventämään varsinaista asiaa. Usein jo se riittää yhteisymmärrykseen pääsemiseksi. Mutta jos se ei riitä, toimitaan kompromissin saavuttamiseksi. Hyvin usein se saavutetaan. Mutta jos niin ei käy ja jos asia ei vaadi välitöntä ratkaisua, yleiskokous voi lykätä kysymyksen käsittelyä, niin että kaikki yhteisön jäsenet voivat miettiä asiaa ja keskustella siitä ennen seuraavaa kokousta. Jos tämäkin epäonnistuu, yhteisö lähtee tutkimaan mahdollisuutta erottaa vähemmistön ja enemmistön kannat toisistaan väliaikaisesti siten, että kumpikin osapuoli voi noudattaa omia päätöksiään.

Jos ihmisillä vielä tämänkin jälkeen on sovittamattomia erimielisyyksiä asiaan, vähemmistöllä on kaksi vaihtoehtoa. Se voi tässä nimenomaisessa kysymyksessä mukautua enemmistön tahtoon, koska se pitää yhteisön sopusointua tärkeämpänä asiana kuin käsiteltävää kysymystä. Mahdollisesti enemmistö voi lepytellä vähemmistöä mukautumalla sen tahtoon jossakin toisessa kysymyksessä. Jos kaikki epäonnistuu ja kysymys on vähemmistölle kovin tärkeä, se voi erkaantua ja muodostaa oman erillisen yhteisön, samaan tapaan kuin monet Yhdysvaltain osavaltiot (Connecticut, Rhode Island, Vermont, Kentucky, Maine, Utah, Länsi-Virginia ja niin edelleen) ovat tehneet. Jos erkaantuminen ei ole argumentti valtiovaltaa vastaan, ei se ole myöskään argu-

mentti anarkiaa vastaan. Kyseessä ei ole anarkian epäonnistuminen, koska uusi yhteisö luo taas anarkiaa. Anarkia ei ole mikään täydellinen järjestelmä – se on vain parempi kuin kaikki muut.

Emmehän me voi tyydyttää kaikkia tarpeitamme paikallistasolla.

Ehkemme aivan kaikkia, mutta on olemassa arkeologisia todisteita siitä, että anarkistisessa, esihistoriallisessa Euroopassa on käyty kauppaa hyvin pitkien matkojen päähän, satojen ja jopa tuhansien kilometrien päähän. Anarkistiset primitiiviset yhteiskunnat, joissa antropologit vierailivat 1900-luvulla, esimerkiksi metsästäjä-keräilijät sanit (bushmannit) ja Trobriandsaarten heimot, harjoittivat tämän tyyppistä kauppaa yksittäisten ”kauppakumppaneidensa” kanssa. Käytännön anarkia ei ole koskaan ollut täysin riippuvaista paikallisesta omavaraisuudesta. Monet nykyiset anarkistit ovat kuitenkin vaatineet, että yhteisöjen ja alueiden tulisi olla mahdollisimman omavaraisia, jotta ne eivät olisi välttämättömyystavaroidensa osalta riippuvaisia kaukaisista, persoonattomista, ulkopuolisista tahoista. Moderni teknologia, joka usein on suunniteltu ajatellen kaupallisten markkinoiden laajentamista, on hyötynyt omavaraisuuden murskaamisesta, mutta myös modernin teknologian vallitessa olisi mahdollista harjoittaa paljon suurempaa paikallista omavaraisuutta kuin hallitukset ja yritykset antavat ymmärtää.

Yksi ”anarkian” määritelmä on kaaos. Eikö se ole juuri sitä, mitä anarkiasta seuraisi – kaaos?

Pierre-Joseph Proudhon, ensimmäinen ihminen, joka nimitti itseään anarkistiksi, kirjoitti että ”vapaus ei ole järjestyksen tytär, vaan sen äiti.” Anarkistinen järjestys on valtion pakottamaa järjestystä parempi, koska anarkistinen järjestys ei ole pakkovaltaisten lakien järjestelmä, vaan siinä yksinkertaisesti yhteisöt, joiden jäsenet tuntevat toisensa, päättävät kuinka he haluavat yhdessä elää. Anarkistinen järjestys perustuu yhteisymmärrykseen ja terveeseen järkeen.

Milloin anarkismin filosofia on muotoiltu?

Jotkut anarkistit ovat sitä mieltä, että anarkistisia ajatuksia ovat ilmaisseet Diogenes Sinopelainen antiikin Kreikassa, Laotse muinaisessa Kiinassa ja tietyt mystikot keskiajalla ja Englannin sisällissodan aikana 1600-luvulla. Nykyaikainen anarkismi juontaa kuitenkin juurensa William Godwinin teokseen *Political Justice*, joka julkaistiin Englannissa vuonna 1793. Anarkismi nousi uudelleen esiin Ranskassa vuonna 1840 Pierre-Joseph Proudhonin teoksen *Qu’est ce que la propriété?* myötä. Proudhon innoitti anarkistista liikehdintää ranskalaisten työläisten parissa. Max Stirner määritteli vuonna 1844 teoksessaan *Der Einzige und sein Eigentum* eettisen egoismin, joka perustuu anarkistisille arvoille. Amerikkalainen Josiah Warren päätyi samaan aikaan itsenäisesti samanlaisiin ajatuksiin, ja hän sai aikaan laajan joukkoliikehdinnän utopiyhteisöjen perustamiseksi. Merkittävä venäläinen vallankumouksellinen Mihail Bakunin ja arvostettu venäläinen tutkija Pjotr Kropotkin kehittivät anarkistisia ajatuksia edelleen. Anarkistit toivovat, että anarkistisia ajatuksia kehitetään aina vain eteenpäin muuttuvassa maailmassa.

Tuo vallankumouksellinen juttu kuulostaa paljolti kommunismilta, ja sitä ei kukaan halua.

Anarkistit ja marxilaiset ovat olleet vihollisia aina 1860-luvulta lähtien. Joskus he ovat taistelleet yhdessä yhteistä vihollista vastaan, kuten tsaarin joukkoja vastaan Venäjän vallankumouksessa ja fasisteja vastaan Espanjan sisällissodassa, mutta kommunistit ovat aina pettäneet anarkistit. Marxilaiset ovat aina Karl Marxista Josef Staliniin sanoutuneet irti anarkismista.

Jotkut anarkistit ovat Kropotkinia seuraten nimittäneet itseään kommunisteiksi. He kuitenkin erottavat oman vapaan kommunisminsa, joka nousee alhaalta – maan, välineiden ja työn vapaaehtoisena yhdistämisenä paikallisyhteisöön, jossa ihmiset tuntevat toisensa – valtion pakottamasta kommunismista, jossa maat ja tuotantovälineet kansallistetaan, paikallinen itsenäisyys

kielletään ja työläisistä tehdään pelkkiä valtion palkkalaisia. Miten kaksi järjestelmää voisivat enää enemmän erota toisistaan?

Anarkistit toivottivat Euroopan kommunismin tuhon tervetulleeksi ja itse asiassa osallistuivat sen kaatamiseen. Jotkut ulkomaiset anarkistit olivat avustaneet itäblokin toisinajattelijoita – toisin kuin Yhdysvaltain hallitus – jo pitkään. Nykyään anarkistit ovat aktiivisia kaikissa entisissä kommunistimaissa.

Kommunismin romahdus vei paljon uskottavuutta amerikkalaiselta vasemmistolta, muttei kuitenkaan anarkisteilta, joista monet eivät edes pidä itseään vasemmistolaisina. Anarkisteja oli olemassa jo ennen marxilaisuutta ja me olemme olemassa vielä sen jälkeen.

Eivätkö anarkistit kannata väkivaltaa?

Anarkistit eivät ole läheskään yhtä väkivaltaisia kuin demokraatit, republikaanit, liberaalit ja konservatiivit. Nuo ihmiset vain vaikuttavat väkivallattomilta, koska he käyttävät valtiokoneistoa likaisiin töihinsä – käyttämään väkivaltaa heidän puolestaan. Väkivalta on kuitenkin väkivaltaa. Univormu tai lipun heilutus ei sitä muuta mihinkään. Valtio on jo määritelmällisesti väkivaltainen. Ellei anarkistisiin esivanhempiumme – metsästäjä-keräilijöihin ja viljelijöihin – olisi käytetty väkivaltaa, ei valtioita olisi tänä päivänä olemassa. Jotkut anarkistit kannattavat väkivaltaa – mutta kaikki valtiot käyttävät väkivaltaa joka päivä.

Jotkut anarkistit ovat Tolstoin perinteen mukaisesti pasifisteja ja periaatteiltaan väkivallattomia. Suhteellisen pieni joukko anarkisteja uskoo väkivaltaiseen hyökkäykseen valtiota vastaan. Suurin osa anarkisteista uskoo itsepuolustukseen ja hyväksyisi jonkin verran väkivaltaa vallankumouksellisessa tilanteessa.

Kyse ei kuitenkaan ole väkivallasta tai väkivallattomuudesta. Kyse on suorasta toiminnasta. Anarkistien mukaan ihmisten – kaikkien ihmisten – tulisi yksilöllisesti ja kollektiivisesti ottaa oma kohtalonsa omiin käsiinsä, oli se sitten laillista tai laitonta ja liittyi siihen väkivaltaa tai ei.

Miten anarkistinen yhteiskunta tarkalleen ottaen rakentuu?

Suurin osa anarkisteista ei ”tarkalleen ottaen” ole varmoja. Maailma on hyvin erinäköinen paikka sen jälkeen, kun hallinto on lakkautettu.

Anarkistit eivät yleensä tarjoa minkäänlaista suunnitelmaa, vaan sen sijaan he ehdottavat tiettyjä ohjenuoria. Heidän mukaansa keskinäisapu – yhteistyö, ei kilpailu – onärkevin yhteiskuntaelämän perusta. He ovat individualisteja siinä merkityksessä, että heidän mielestään yhteiskunta on olemassa yksilön hyväksi, ei päinvastoin. He suosivat hajauttamista, mikä tarkoittaa sitä, että yhteiskunnan perustuksen tulisi olla paikallisissa, kasvokkaisissa yhteisöissä. Anarkistinen hajauttaminen kääntää olemassaolevan hierarkian ylösalaisin. Nykyään on niin, että mitä korkeammalle hallinnon tasolle mennään, sitä enemmän siellä on valtaa. Anarkiassa taas ylemmät yhteenliittymisen tasot eivät ole hallintoa lainkaan. Niillä ei ole mitään pakottavaa valtaa, ja mitä ylemmäs mennään, sitä vähemmän vastuuta niille delegoidaan alhaalta. Anarkistit ovat kuitenkin tietoisia siitä riskistä, mikä näihin federaatioihin liittyy, siis että ne saattavat muuttua byrokraattisiksi ja valtiollisiksi. Me olemme kyllä utopisteja, mutta myös realisteja. Meidän on valvottava noita federaatioita hyvin tarkasti. Thomas Jeffersonin sanoin: ”Alituinen valppaus on vapauden hinta.”

Olisiko vielä muuta?

Winston Churchill, edesmennyt alkoholisoitunut brittipoliitikko ja sotarikollinen, kirjoitti aikoinaan, että ”demokratia on huonoin hallintojärjestelmä, ellei oteta huomioon kaikkia muita”. Anarkia taas on huonoin yhteiskuntajärjestelmä – ellei oteta huomioon kaikkia muita. Kaikilla sivilisaatioilla (valtiollisilla yhteiskunnilla) on tähän asti ollut taipumus romahtaa ja korvautua

anarkistisilla yhteiskunnilla. Valtiolliset yhteiskunnat ovat luonnostaan epävakaita. Ennemmin tai myöhemmin myös omamme tulee romahtamaan. Ei ole lainkaan liian aikaista alkaa ajatella sitä, mitä sen tilalle tulee. Anarkistit ovat ajatelleet sitä jo yli 200 vuotta. Meillä on etumatkaa. Me kutsumme sinut tutkimaan ajatuksiamme – ja liittymään joukkoomme, kun yritämme tehdä maailmasta paremman paikan.

Bob Black
PO Box 3142
Albany, NY 12203-0142 – USA
Abobob51@peoplepc.com

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Bob Black
Anarkian alkeet
2005

Haettu 2.2.2014 osoitteesta:

<https://sites.google.com/site/vallankritiikki/artikkelit/bob-black-anarkian-alkeet>

Alkuteos: Black, Bob: "Anarchy 101", Anarchy – A Journal of Desire Armed, # 60, talvi 2005.

Suomennos: Ulla Vehaluoto. 2012.

fi.theanarchistlibrary.org